

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 25 lutego 2026 roku

Sprawa: interpelacja nr 15037
Znak sprawy: FG8.054.25.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na interpelację nr 15037 w sprawie planów rządu dotyczących kontynuacji programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz alternatywnych instrumentów wsparcia inwestycji gmin, przedstawiam następujące stanowisko.

Ad 1, 6, 7 (dot. Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych)

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych był doraźnym działaniem wspierającymi w poprzednich latach samorządy. Wprowadzony został w tym samym czasie, gdy dokonano szeregu zmian w systemie podatkowym, które miały negatywny wpływ na sytuację finansów jednostek samorządu terytorialnego i na poziom ich dochodów własnych.

Niekorzystne dla samorządów zmiany podatkowe były jedną z przyczyn podjęcia, przez obecny rząd pilnych zmian systemowych, stabilizujących dochody jednostek samorządu terytorialnego w perspektywie długookresowej. Efektem tych zmian jest przyjęta przez Sejm RP nowa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹.

Z tego też względu nie planuje się nowych naborów wniosków w ramach Programu Inwestycji Strategicznych. Niemniej Program jest w dalszym ciągu realizowany, tj. obecny rząd zapewnia środki na pokrycie bieżących wpłat z przyznaných w latach poprzednich promes, na warunkach określonych w programie. Dodatkowo wprowadzone zostały systemowe rozwiązania wzmacniające finansów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, o czym będzie mowa niżej (ad. 2,3,4 i 5 pytań).

---

¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 1572 ze zm.

Z uwagi na znaczące zaawansowanie realizacji Programu, wprowadzanie zmian w zakresie: poziomu wkładu własnego, limitów dofinansowania, wymogów przetargowych i terminów rozliczeń nie znajduje uzasadnienia.

Wielu beneficjentów zakończyło już realizację inwestycji, co oznacza, że każda zmiana zasad skutkowałaby powstaniem nierówności w dostępie do środków programu wśród jednostek samorządu terytorialnego, które z tych środków korzystały.

Jeśli chodzi o wymogi przetargowe i terminy rozliczeń należy wskazać, że zostały one ustalone w taki sposób, by zapewnić zgodność realizacji zadań z powszechnie obowiązującymi przepisami. Wypłaty środków są realizowane dwa razy w miesiącu, 15-go i 25-go dnia miesiąca, na wnioski beneficjentów. Zmiany w tym zakresie nie są zatem konieczne, ponieważ ryzyko zatorów finansowych zostało ograniczone do minimum.

Odnosząc się do pytania o gwarancję ciągłości finansowania inwestycji rozpoczętych na podstawie udzielonych promes oraz zapewnienia gminom możliwości domykania montażu finansowego w przypadku wzrostu kosztów realizacji tych inwestycji informuję, że zgodnie z uchwałą nr 84/2021 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2021 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych², w przypadku gdy wartość ostateczna inwestycji objętej dofinansowaniem z Programu, ustalona po przeprowadzeniu postępowania zakupowego, będzie wyższa niż jej wartość przewidywana we wniosku o dofinansowanie z Programu, wnioskodawca jest zobowiązany do pokrycia różnicy między wartością przewidywaną a wartością ostateczną, zwiększając tym samym udział własny w sfinansowaniu inwestycji. Zasada ta obowiązuje od początku ustanowienia programu.

Ad 2, 3, 4, 5 (dot. systemowego wsparcia jednostek samorządu terytorialnego)

Reforma dochodów jednostek samorządu terytorialnego (JST) wprowadzona ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego³ miała na celu wprowadzenie do porządku prawnego regulacji zapewniających stabilny system finansowania JST oraz zwiększenie dochodów JST w sposób systemowy. Samorządy, już na etapie konstruowania projektu budżetu na rok następny, jak również opracowywania wieloletniej prognozy finansowej, będą wiedziały jakimi środkami, ustalonymi według obiektywnych kryteriów i zasad, będą dysponować i ile środków mogą przeznaczyć na zadania bieżące i inwestycyjne. Nowy system dochodów JST, uwzględnia m.in. specyfikę poszczególnych kategorii JST, obejmując przy tym nie tylko kwestię zróżnicowań dochodowych, ale również kwestię potrzeb wydatkowych JST wynikających z realizowanych zadań.

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami, głównym źródłem dochodów JST są dochody podatkowe, zaś subwencje z budżetu państwa mają charakter uzupełniający. Nastąpiła jakościowa zmiana w strukturze dochodów budżetów samorządowych. Ustawa zwiększyła dochody własne JST, dochody odzyskały swój podstawowy i stymulacyjny charakter. Głównym źródłem dochodów samorządów terytorialnych stały się dochody podatkowe. System zasilania finansowego został oparty na lokalnej bazie podatników podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz podatników podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

---

² zmienionej uchwałą Rady Ministrów nr 176/2021 z dnia 28 grudnia 2021r., uchwałą Rady Ministrów nr 87/2022 z dnia 26 kwietnia 2022 r., 205/2022 z 13 października 2022 r. oraz uchwałą Rady Ministrów nr 74/2024 z dnia 5 lipca 2024 r.

³ Dz.U. z 2024 r. poz. 1572 ze zm.

Zamiast części subwencji ogólnej, wprowadzono pojęcie potrzeb finansowych JST, które to potrzeby podlegają finansowaniu zwiększonymi dochodami z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT, a - w przypadku, gdy będą one niewystarczające - subwencją ogólną z budżetu państwa. Potrzeby finansowe są elementem kalkulacyjnym do ustalenia subwencji ogólnej z budżetu państwa.

Wśród potrzeb finansowych są tzw. potrzeby rozwojowe. Potrzeby rozwojowe ustalane są na poszczególne kategorie JST, co stwarza możliwość bardziej precyzyjnego wspierania rozwoju poszczególnych kategorii JST. Globalna kwota środków dla danej kategorii JST odpowiada 23% kwoty wydatków majątkowych pomniejszonych o równowartość wykonanych przez nie dochodów majątkowych z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje.

Ustalona dla każdej kategorii JST kwota potrzeb rozwojowych, dzielona jest na 2 pule:

- 60% pulę podstawową, dzieloną między JST proporcjonalnie do liczby mieszkańców, z pewną minimalną kwotą dla najmniejszych ludnościowo samorządów;
- 40% pulę inwestycyjną, dzieloną między JST proporcjonalnie do średnich przeliczeniowych wydatków majątkowych JST z 3 ostatnich lat, gdzie dla roku 2025 przyjęto, że najwyższe wagi mają wydatki własne, potem wydatki majątkowe UE, a najmniejsze inwestycje realizowane ze środków rządowych. Na kolejne lata wagi będą określone rozporządzeniem MF.

W nowym systemie samorządy mają silniejszą motywację do wspierania rozwoju gospodarczego na swoim terenie - im wyższe będą dochody podatników, tym wyższe będą dochody samorządu.

Należy podkreślić, że w wyniku wprowadzenia systemowej reformy finansowania samorządów do jednostek samorządu terytorialnego będą wpływać środki w sposób przewidywalny i stabilny, co przełoży się na lokalną atrakcyjność inwestycyjną i może przyczynić się do rozszerzenia współpracy jednostek samorządu terytorialnego z przedsiębiorcami działającymi na terenie danego samorządu, jak również zwiększyć efektywność tej współpracy. Umożliwi to także poprawę dostępu do środków unijnych poprzez zwiększenie możliwości finansowania udziału własnego w realizacji zadań z budżetów JST. Samorządy dysponujące większymi środkami będą mogły tworzyć dodatkowe zachęty dla przedsiębiorców do inwestowania na danym terenie, co będzie miało wpływ na rozwój.

Podkreślić należy, że łączny skutek finansowy, wynikający z nowej ustawy, jest dla jednostek samorządu terytorialnego pozytywny i oznacza zwiększenie ich dochodów o **24,8** mld zł w roku 2025, w stosunku do dochodów obliczonych na ten sam rok według systemu obowiązującego do końca 2024 r., a w perspektywie najbliższej dekady szacuje się, że dochody jednostek samorządu terytorialnego wzrosną o ponad **345** mld zł.

Należy też dodać, że nowa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wprowadziła dodatkowy mechanizm uzupełniania dochodów samorządów. Zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w budżecie państwa tworzy się rezerwę na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego w wysokości stanowiącej równowartość 1% kwoty potrzeb finansowych ustalonych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Rezerwą tą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Ustawa określa obszary i przypadki, według których rozdzielane są środki omawianej rezerwy. Reprezentacja JST, w terminie do dnia 31 marca roku budżetowego, może wskazać obszary i przypadki (spośród określonych ustawowo), według których rozdzielane będą środki stanowiące 80% rezerwy. Podziału części rezerwy w kwocie stanowiącej 80% jej wysokości dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym w zakresie danego obszaru, po uzgodnieniu z reprezentacją JST obszarów i przypadków, według których rozdzielane będą środki rezerwy.

Szanse rozwojowe dla JST stwarza również dostęp do środków UE, w tym z KPO oraz środków zwrotnych, tj. kredytów, pożyczek, obligacji. Samorządy mogą realizować wiele przedsięwzięć przy znacznym wykorzystaniu środków UE. Daje to możliwość realizacji przedsięwzięć ważnych dla społeczności lokalnej, które czasami trudno byłoby zrealizować wyłącznie ze środków własnych.

W celu zwiększenia absorpcji środków UE wprowadzono szereg rozwiązań o charakterze systemowym, w tym m.in. w ustawie o finansach publicznych, które umożliwiają samorządom pozyskiwanie środków zwrotnych na realizację wielu ważnych przedsięwzięć. Już od wielu lat funkcjonują wyłączenia z limitu spłaty zobowiązań JST dla kredytów, pożyczek, obligacji - zaciąganych na realizację projektów UE.

W celu zwiększenia możliwości absorpcji środków UE, dodatkowo rozszerzono wyłączenia o zobowiązania zaciągnięte w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 50% ze środków UE, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy poniesiony po dniu 1 stycznia 2013 r. Obowiązujące wyłączenia są dla JST ułatwieniem w realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE.

Wobec powyższego, obecnie nie planuje się wdrożenia nowego, analogicznego do Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, programu inwestycyjnego skierowanego do samorządów.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Hanna Majczyk
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów